

# Sindikati mora uveljaviti stališča delavcev

**Temeljni cilj vrste ukrepov in zakonov, ki naj bi začeli veljati z novim letom je predvsem temeljna prenova gospodarskega sistema, katerega učinkovitost naj bi zagotovila delovanje trga. Ker uveljavitev tržnih zakonitosti hkrati pomeni tudi obračun z dosedanjo prakso reševanja slabih gospodarjev in neracionalno organizacijo proizvodnje in poslovanja, se bo moral novim pogojem prilagoditi tudi politični sistem in družbenopolitične organizacije.**

Brez demokratizacije in racionalizacije političnega sistema in sprememb v delovanju družbenopolitičnih organizacij gospodarska reforma ne bo uspešna. Kako se pripravljajo na spremembe v občinski sindikalni organizaciji smo skušali izvedeti v pogovoru s predsednikom in podpredsednikom občinskega sindikalnega sveta Brankom Omerzujem in Stanetom Župančičem.

Druge poti iz sedanje družbene in ekonomske krize nimamo, poskrbeti pa moramo, da bo prehod na nov način gospodarjenja čim manj boleč. Temeljna naloga sindikata bo še naprej zavzemanje za zaščito in izboljšanje družbeno-ekonomskega položaja delavcev in uspešnih delovnih organizacij v občini, čeprav bomo morali temeljito spremeniti vsebino in oblike delovanja naše organizacije. Tu gre predvsem za spremembe na vsebinskem področju vprašanja področja dela, pristojnosti in vloge sindikalne organizacije in za spremembe na področju delovanja sindikata. Vsebinska in organizacijska preobrazba sindikata je še toliko zahtevnejša, ker se je sindikat v sedanjih razme-

rah, ko se položaj delavcev nenehno slabša, dejansko znašel v določenem konfliktnem položaju s splošno družbeno usmeritvijo.

## Sindikalne pobude brez prave moči

Sindikati si mora v prihodnje izboriti predvsem možnost uveljavljanja svoje politike, saj ima sedaj sicer veliko možnosti za dajanje pobud, dejansko pa nikakršnih možnosti, da bi svoje zahteve tudi uveljavil. Predvsem bo potreben takšen način organiziranja, ki ne bo obremenjeval sindikalne organizacije, hkrati pa ji omogočil da svoje funkcije v celoti uresniči. Sindikat se bo moral v prihodnje tudi bolj odpreti do pripomb in predlogov članstva in jih tudi javno obravnavati. Sprijazniti se bo treba tudi s kritikami delovanja in jih sprejeti kot izraz zaupanja članov, da jim sindikalna organizacija lahko pomaga. Predvsem pa mora sindikat uveljavljati stališča delavcev. Če se tem zahtevam ne bomo znali prilagoditi se bodo delavci obrnili drugem in drugod poiskali načine reševanja svojih problemov.

## Delavci morajo biti obveščeni

Izredno pomembni sta tudi vprašanja kadrovske prenove sindikalne organizacije in vzpostavitve enotnosti stališč. Brez ustreznih strokovnjakov sindikat namreč ni sposoben komunicirati oziroma vzpostaviti enakopravnega dialoga s strokovnimi in drugimi službami. Ob tem je pomembno poiskati tudi ustrezne oblike pretoka informacij in informiranje prilagoditi načinu življenja. Predvsem je treba okrepite oblike neposrednega seznanjanja ljudi s sprejetimi sklepi, v skladu s tem pa si mora sindikat izboriti tudi svoj prostor v osrednjih medijih, zlasti na radiu in televiziji. Neustrezno je tudi obveščanje znotraj delovnih organizacij in na ravni osnovne sindikalne organizacije-občinske organizacije. Temeljna naloga sindikata v prizadevanjih za oblikovanje racionalnega učinkovitega informacijskega sistema pa je zavzemanje za svobodo javnega obveščanja.

Ravno na omenjenih področjih čakajo sindikat v prihodnjem letu tudi največje preizkušnje. Konkretnejše programe delovanja sindikalne organizacije pa bo mogoče oblikovati šele, ko bodo znane vse podrobnosti glede prihodnje vloge podjetja in drugih ukrepov. Jasno pa je, da ne bomo mogli uspeti na nobenem področju brez temeljite prenove naše miselnosti.

BRANE JANJČ

# Tudi iz preteklosti se lahko kaj naučimo

**»Ne bi bilo slabo, če bi se v šolstvu občasno ozrli tudi v našo preteklost, k našim koreninam, saj je zgodovina dobra učiteljica sedanjosti.« je med drugim dejal Brane Lipar, ravnatelj osnovne šole Ledina, ki praznuje v letu, ki prihaja, častitljivo stoto obletnico. To ni rekel brez razloga, saj je po brskanju v šolskem muzeju, v arhivih in v šolskih dokumentih ugotovil, da se svet pravzaprav od tedaj ni obrnil na glavo in da nekatera pravila, seveda v drugačni obliki, še danes veljajo.**

»Časi so danes sicer drugačni, ampak tisti tipično šolski se ponavljajo skozi vse generacije. Denimo vprašanje notranje organizacije, odnosov učiteljev do učencev, vprašanje doslednosti, discipline in kar je posebej zanimivo, že pred sto leti so na svoj način razmišljali o individualizaciji pouka, o čemer je danes precej govora o šolstvu.« je nadaljeval ravnatelj in povedal, kako pripravljajo poseben zbornik in prireditve, ko bodo obeležile stotoletnico.

Priprave usmerja častni odbor, vodi pa ga predsednik občinske skupščine Borut Plavšak. Glavna proslava bo na dan šole 11. junija, k o bodo govorili, podelitve priznanj, deklamacije, pevski zbor in vse drugo, kar sodi k takšni slovesnosti.

»Pri teh pripravah so nam v veliko pomoč starši in nekdanji naši učenci, ki so danes tudi ugledni ustvarjalci v Ljubljani. Ti bodo sodelovali na proslavah, pripravljeno so nam odstopiti nekatere dokumente, nam pomagati tudi pri pretipkavanju ali pa preprosto speči pecivo za naše prireditve.« je navrgel nekaj primerov ravnatelj in poudaril, kako je to pomembno za povezavo različnih generacij med seboj.

Staro šolo so odprli septembra leta 1889 v Poljskih ulicah, kakor se je bila imenovala sedanja Komenskega cesta. To je bila javna deška petrazredna šola, ki je bila za tiste čase sila napredna, saj je imela tudi telovadnico. In prav v tistem prostoru so tudi pripravljeno slovesno otvoritev z imenitimi ljubljanskimi gosti od deželnega predsednika barona Andreja Winklerja do deželnega glavarja Josipa Poklukarja in okrajnega šolskega nadzornika Frana Levca. Šola je bila takratna velika pri-

dobitev, saj so jo spravljali skupaj kar štirideset let.

Pred sto leti se je na Ledino vpisalo 436 učencev, danes pa jih je tam 674. Seveda je šola po vojni dobila prizidek in še kako izboljšavo.

»Vendar pa nam je današnja šola pretesna,« je povedal ravnatelj, čeprav imajo še to srečo, da pouk poteka v eni izmenici. Pred nekaj leti je bila polovica iz drugih občin, zdaj pa se je že močno obrnilo v prid domačih. V nižjih razredih jih je že od sedemdeset do osemdeset odstotkov iz domačega šolskega okoliša. Med njimi jih je precej iz drugih jezikovnih področij. Tistim, ki jim slovenščina dela težave, namenjajo v šoli dopolnilni pouk in tako nimajo posebnih problemov.

No, šolsko vodstvo ima oči uprte v prihodnost. Snujejo lepe načrte, da bi popravili tisto, kar jih boli. Razdeljevalnica hrane oziroma jedilnica je pretesna, nič kaj prijetna.

»S poglobitvijo bi radi prišli do kuhinje in nove, lepše jedilnice,« je povedal Brane Lipar, »načrtujemo pa tudi novo telovadnico, saj računamo, da se bo Kartonažna tovarna kmalu izselila iz centra mesta in nam prepustila del zemljišča, ki je bilo nekoč naše.«

No, Ledina prav gotovo potrebuje nove prostore, ker bi na ta način lažje zadihala kot celota in s tem pridobila na kvaliteti pouka. Bolj bo prostorna, manj bodo utesnjeni tako učiteljski kolektiv kot učenci. Osnovna šola je kovačnica delovnih, kulturnih in higienskih navad, zato bi je ne kazalo zanemarjati. Prav bi bilo, ko bi ob stotoletnici lahko pri Ledini že zastavili nov korak v novo tisočletje.

ALBINA ADAMIČ

## ZIMOVANJE V ZGORNJIH GORJAH

# Pester spored po zmernih cenah

**DS za letovanje in zimovanje otrok pri ZPM Ljubljana Center je tudi za letošnje zimske počitnice pripravila program smučarskih tečajev. Po izkušnjah zadnjih let smo ugotovili, da si otroci želijo program pri katerem se tudi učijo pravilno smučati. Zato so vsi naši tečajji organizirani in vodeni tako, da otroke razdelimo po znanju smučanja.**

Zanimanje za naše tečaje je veliko, saj imamo vsako leto več prijav, kakor jih lahko sprejmemo. Prepričani smo, da to ni samo zaradi ugodne cene, ampak tudi zaradi kvalitetnega dela, saj nam vrste vodijo izkušeni vaditelji in učitelji smučanja. Podatek, da se več kakor 60% otrok vsako leto ponovno vrača v tečaje, pove, da smo s ponujenim programom uspešni in da so otroci zadovoljni.

Pri našem delu smo tudi ugotovili, da so predvsem otroci iz 1. in 2. razreda pri stacioniranih tečajih precej obremenjeni, predvsem s stalnim preoblačenjem v smučarsko opremo, obleko za sprehod in igre na snegu, za bivanje v domu ipd. Tempa, ki ga narekuje stalna zaposlitev otrok, preprosto ne zmorejo, oziroma potrebujejo veliko pomoči. Če pa vemo, da ima učitelj smučanja od 10 do 15 otrok, je ta pomoč lahko premajhna in ti mali otroci se slabo počutijo. Zato smo se pred 2 letoma odločili, da organiziramo poleg 7-dnevnih tečajev v Zg. Gorjah tudi prevozne tečaje za otroke 1. in 2. razreda in to od ponedeljka do petka. Zavedamo se, da je to za otroka nekoliko bolj naporno, po drugi strani pa odpade njihova negotovost pri drugih opravilih, ne nazadnje tudi, kako bo pospravil svojo garderobo, svojo posteljo ipd. Starši in otroci so novo obliko dobro sprejeli.

Tečaje bomo organizirali v obeh tednih počitnic in prostora imamo za 240 otrok v stacioniranih tečajih in 100 otrok v prevoznih tečajih. Prevozni tečaj stane 190.000 din in v tej vsoti je všteta prevozna smučišča, karta za žičnico, enolončnica in strokovno vodstvo. Tečaj z bivanjem v Zg. Gorjah stane 210.000 din in v tej vsoti ni všteta karta za žičnico, ki se razlikuje zaradi znanja smučanja.

Učenje smučanja v vrstah poteka po najnovejši šoli smučanja, ki je sprejeta in moramo reči, da vsi otroci že 3. dan smučajo ob žičnici in da zadnji dan, ko imamo preiz-

kus znanja v veleslalovski tekmi, se prav pri začetnikih vidi največji napredek. Nekateri se sprašujejo, zakaj smučajo ob žičnici? Menimo, da je pravilen odgovor »tudi« ob žičnici. Na to nas vodi več dejstev:

- število km presmučanega terena in zato hitrejši napredek
- smučarska oprema, ki se prodaja v trgovinah ni prilagojena za smučanje brez žičnic
- fizične sposobnosti otrok niso take, kakor pred 20 in več leti
- mislimo, da ni humano, da bi otroci v tečaju samo »štampali« ostali pa se lahko vozijo na žičnici.

Prav zaradi dragih vozovnic za žičnice, pa lahko organiziramo tudi dneve, ko karte ne kupimo, na primer:

- 1 dan - preizkus znanja smučanja in osnovna šola smučanja
  - zadnji dan - tekma v VSL in organizirane igre na snegu.
- Menimo, da je to predmet razprave vsakega tečaja posebej, zato naj bo to razmišljanje samo za

naše tečaje in ne kakršna koli navodila za ostale.

Ob tem se nam zopet postavlja vprašanje, zakaj se osnovne in srednje šole ne odločajo več za organizacijo svojih tečajev, saj je interes precejšen in prepričani smo, da bi bili tudi precej cenejši, kakor preko turističnih agencij. Prav tako samejajo objekti, kjer smo tečaje že organizirali in jih ljubljanska srednja generacija zelo dobro pozna. Mislimo, da je potrebno samo malo dobre volje in seveda tudi malo ljubezni do dela z otroci, za kar pa so nam še kako hvaležni.

FRANCI BERGANT

## Vabilo staršem otrok, ki še niso vključeni v vrtec.

V igri se otrok počuti velikega, samostojnega, močnega, odgovornega, vztrajnega.

Ni zdravega in veselega otroka brez igre.

To ponujamo vašemu otroku v naših vrtcih, zato starši vključite vašega otroka v Cicibanove urice, ki bodo 2 krat tedensko. Pokličite nas na telefon 321-294.

Vzgojnovarstvena organizacija Ljubljana Center, Poljanska 12

## Počitnice kar doma

Prav gotovo bo kar precejšnje število otrok preživelo vsaj nekaj počitniških dni, če že ne kar vseh, v Ljubljani. In, da jim ne bo dolgčas oziroma, da ne bodo starši, ko bodo v službah, v skrbeh zanje, načrtujejo društva prijateljev mladine in zveze prijateljev mladine v Ljubljani že ustaljene oblike preživljanja prostega časa otrok nižjih razredov osnovne šole:

- a) skrajšane oblike (4 ure dnev-

Presenetite svoje najdražje z ekskluzivnimi novoletnimi darili; Obiščite drogerijo AMAI na Trubarjevi 77 v Ljubljani.

Drogerija AMAI vam želi srečno Novo leto 1989!

no) bodo potekale v krajevnih skupnostih. Otroci se bodo zbrali vsak dan ob 9. uri in v družbi vrstnikov preživeli ustvarjalne urice v igri, izletih, sankanju, ogledih lutkovnih in filmskih predstav itd. Malice bodo prinašali s seboj od doma ter tudi denar za prevoze, ogleda, vstopnine itd.

b) celodnevno počitniško varstvo (od 6. do 16. ure) bo organizirano na OŠ LEDINA. Predvidena finančna soudeležba staršev bo 9.000 dinarjev na dan (malica, kosilo, prevozi, ogledi, vstopnine itd.).

Vsi učenci od 1. do 4. razreda centralnih osnovnih šol bodo privajenci za obe obliki preživljanja prostega časa dobili v šolah, kamor jih bodo tudi vrnili.

# Drugačno praznovanje dedka Mraza

Na seji predsedstva Občinske konference SZDL, ki je bila 15. decembra, so med drugim na kratko spregovorili tudi o prireditvah pred koncem novega leta. Med drugim so omenili tudi prizadevanja društva za oživiljanje starega mestnega jedra. Poudarili pa so, da bi moralo mesto pripraviti bolj kvalitetne in za otroke bolj privlačne prireditve.

Stojnice, ki jih postavijo v najožjem središču mesta, zakrivajo vhode v trgovine in okusno urejena izložbena okna, kar vsekakor vpliva na zmanjšanje prometa v trgovinah. Zaradi tega bi morali najti drug prostor. Izrazili so tudi dvom, če je umestno, da so stojnice namenjene pretežno odraslim; skrajnost vsega pa je popivanje in neprimerno obnašanje marsikaterega posameznika. Slišali smo celo pripombo, da je Ljubljana pred Novim letom velika pivnica.

Predlagali so, naj bi se začeli o prireditvah Dedka Mraza pogovarjati že februarja in ne šele novembra in decembra - tik pred zdajci. Zbrali naj bi predloge in zamisli ljudi, kar vse naj bi prispevalo, da bi bilo praznovanje Dedka Mraza kar najbolj pristrčno in čimbolj približano željam in pričakovanjem otrok.

## Obiskal nas je dedek Mraz

V prednovoletnem razigranem vzdušju je tudi naše društvo povabilo v dvorano KS Gradišče cibane od treh do šest let. Vabila, ki smo jih poslali otrokom, so bila opremljena z risbo naše kranjanke, slikarke, Marjance Jemec-Božičeve. Prizadevne tovarišice vzgojiteljice VVE Vrtača in učenci tretjih razredov OŠ Majda Vrhovnik so izdelali čudovite okraske, ki so pričarali v dvorani novoletno razpoloženje. Pri krasitvi so nam pomagale pionirke OŠ Majda Vrhovnik. Dijakinje Srednje vzgojiteljske šole so naše najmlajše razveselile z lutkovno igrice »Pekarno Mišmaš«. Ko je vstopil v dvorano dedek Mraz z drezami, cepinom in s polnim košem daril, so se iskrece oči cibabanov uprle v starega moža, ki se je po letu dni spet vrnil mednje.

Prisrčno jih je nagovoril in vsakemu cibabanu izročil skromno darilce.

DPM »Majda Vrhovnik«

